

Det er saa meget forunderligere, at dette skulde være det første Spørgsmaal, som Biskoppen retter til den vedkommende Kandidat, naar man tænker sig, hvor mange andre vigtige Spørgsmaal der skal gjøres den Kandidat, der vil have Præstevieelse: om han har aflagt den homiletiske og kateketiske Prøve, om han er villig til at aflægge Præsteeden og Embedseden; der skal spørres og fremfor Alt spørres om hans Kundskaber, om han ikke havde gaaet saalænge hen, at han havde glemt sin Religionskundskab — thi der skulde vistnok ikke spørres om hans Tro, men om hans Religionskundskab, hans Dogmekundskab, hans religiøse Dannelse. Biskoppen skal overbevise sig om, at han ikke gennem en lang Række af Kandidataar er falden bort fra det dygtige, kundskabsrige og mere eller mindre udviklede Liv, som ingen Mand i den Stilling kan undvære. Om alt dette er der i Lovforslaget slet ikke Tale. Maaskee det er de ærede Forslagsstilleres Mening, at Kandidaten slet ikke skulde underkaste sig nogen Prøve, men saa maa det staae i Loven, og skulde dette være Meningen, saa er der Anledning til at tage under Overveielse, om det gaaer an aldeles at dispensere herfra, men det have Forslagsstillerne maaskee ikke tænkt over. I § 2 finder jeg en forunderlig Ting. Der staaer, at naar Biskoppen har meddeelt Præstevieelsen, „melder han det til Kongen, som derpaa, naar han finder, at alt Lovbeseft er sleet Fyldest, giver den Indviende Ret til præstelig Virksomhed i Folketirken og bringer det til offentlig Kundskab“. Der kan aldeles ikke være Tvivl om, hvorledes de ærede Forslagsstillere tænke sig disse Kandidaters Tilværelse i Folketirken; de tænke sig den aldeles som Distriktslægernes; det staaer tydeligt for mig, at dette er Meningen, og den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har givet det sit Bisald; de skulle være aldeles frie Praktikander. Jeg har nu en Forestilling om, at det kunde være i Menighebernes Interesse, naar de, som den ærede foregaaende Taler hittede, have en uheldig Præst, eller naar Mange i Menigheden ikke stemme med Præstens Anskuelse, at det i saadanne Tilfælde kunde være dem til Gavn og Velsignelse at faae en ny Præst

kalbet, der i Sandhed kunde hjælpe paa deres kirkelige Forbringere, men jeg kan aldeles ikke forstaae, hvorledes det skulde komme disse Menigheder tilgode, at der var saadanne frie Praktikander omkring i Landet, som de dog ikke kunde kjende tilstræffeligt for at vinke dem til sig. Derimod var der rigtignok rig Anledning for disse Praktikander til at reise omkring og søge et Sted, hvor Forbunden var dem gunstig og Forholdene helbige, men da mener jeg rigtignok, at vi strax vilde komme ind paa det, som jeg før udviklede, at de nemlig vilde komme som Stridsmænd, komme og forsøge Ufreen, komme og forsøge alt det Ulystelige, som i Forveien kan være tilstede. Jeg veed meget vel, og jeg er ikke bange for at sige det i denne Sal, at Kristendommen indeholder den Forbring, at der skal bringes Strid tilveie blandt Menneffene, men vel at mærke i deres Sind; den indeholder derimod ikke den Forbring, at der i det kirkelige Forhold skal bringes Strid mellem Menneffene om Mit og Dit, Strid om, hvem der skal være den Første og den Sidste, Strid om, hvem der kan bedst, Strid om, hvem der skal have den fornemste Plads i Folkets Sind, og den største Betydning i Folkets Kreds. I § 3 staaer der en løs Antydning om, hvorledes disse Kapellaner, eller reisende Praktikander, eller hvad jeg skal kalde dem, maae bære sig ad, for nogenlunde at fyldestgjøre de Forbringere, som Statskirken stiller til sine Embedsmænd. De skulle saaledes, saafremt de ikke have en Sognekirkebog, selv anskaffe sig en Kirkebog, som da skal bekræftes af Provsten paa det Sted, hvor Vedkommende har Bopæl o. s. v. Alt dette seer ved første Diekast ganske vel ud, men man maa lægge Mærke til, at disse Kirkebøger bruges til mange Ting, foruden til at skrive ind i. De bruges til Udskrifter, til Indberetninger, til at søge hen til ved mangfoldige Leiligheder, for at samle forskjellige Data angaaende Individernes Liv, kort sagt, de ere nu engang i Statskirken indrettede saaledes, at de tillige afgive et statistisk Materiale. Men der til behøver man naturligvis ikke at tage Hensyn for disse Fripræsters Vedkommende, de have deres Sognekirkebog, og dermed er det nok; men jeg vil dog hensille til Statsstyrelsen, om den kan finde sig tilfredsstillt ved, at